

"Senin bütün arzularına câmi' bir meskeni, senin cismani hevesatına ihzar eden ve sair esmasıyla senin ruhun, kalbin, sırrın, aklın ve sair letaifin arzularını tatmin edecek ebedî ihsanatını o cennette sana müheyya eden..." İzah eder misiniz?

Üstad Hazretleri, **"Beden ruhun hanesidir."** buyuruyor. Cenab-ı Hak bu dünyada insanlara hem cismani, hem ruhani zevkleri tattırmaktadır. Elbetteki esas olan ruhani zevklerdir. Zaten bedeni zevkler de yine ruh sayesinde tadılmaktadır. Ruh olmazsa her iki zevk de ortadan kaybolur.

Ruhun en büyük zevki iman zevkidir. Allah'a inanmanın, ona intisab etmenin, onun eseri ve onun misafiri olduğunu bilmenin zevki, ölümle yok olmayıp ebedî bir saadete ereceğine inanmanın zevki, beden yoluyla alınan zevklerden çok ileridir.

Mektubat'da bu iki zevkin mukayesesi şu cümlelerle çok güzel ortaya konulur:

"Nasıl ki, bir padişah-ı zîşânın sana hediye ettiği bir elma lezzeti içinde, yüz, belki bin elmanın lezzetinin fevkinde, bir iltifat-ı şahane lezzetini sana ihsas ve ihsan eder. Öyle de لَهُ الْحَمْدُ kelimesiyle, yani hamd ve şükürle, yani nimetten in'âmı hissetmekle, yani Mün'imi tanımakla ve in'âmı düşünmekle, yani onun rahmetinin iltifatını ve şefkatinin teveccühünü ve in'âmının devamını düşünmekle, nimetten bin derece daha lezzetli, manevi bir lezzet kapısını sana açar."(1)

Dünyada bu iki zevk arasında bu kadar büyük fark olduğu gibi, aynı mana ahirette çok daha ileri derecede tahakkuk edecektir. Cennetin köşklerinden, nehirlerinden, yiyeceklerinden alınan lezzetler, o cennette esma ve sıfat-ı İlahiyenin azami derecede tecelli etmesinden alınacak manevi zevklerin yanında çok aşağı derecede kalacaktır.

Zaten en büyük manevi zevk olan rü'yetullahın zevki hiçbir şeyle mukayese edilmez. Üstadımız bu zevki çok veciz ve harika bir şekilde şöyle dile getiriyor:

"Ey insan! Bilir misin nereye gidiyorsun ve nereye sevk olunuyorsun? Otuz İkinci Söz'ün ahirinde denildiği gibi, dünyanın bin sene mesudane hayatı, bir saat hayatına mukabil gelmeyen

cennet hayatının ve o cennet hayatının dahi bin senesi, bir saat rü'yet-i cemaline mukabil gelmeyen bir Cemîl-i Zülcelâlin daire-i rahmetine ve mertebe-i huzuruna gidiyorsun.”(2)

İnsanların ekseriyeti maddi zevklere daha çok ehemmiyet verdiği içindir ki, Kur'an-ı Kerim'de cennetten bahsedilirken, "**altından ırmaklar akan köşklere**" daha fazla yer verilir. Bunun yanında manevi zevkin üstünlüğüne de işaretler yapılır.

“Allah, mümin erkeklere ve mümin kadınlara, içinde ebedî kalmak üzere altından ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vadetti. Allah'ın rızası ise hepsinden büyüktür. İşte büyük kurtuluş da budur.” (Tevbe, 9/72)

Cismen dirilmeyi akıllarına sığdıramayarak, cennette sadece ruhani lezzetlerin olduğunu iddia edenlerin bu yanlış telakkilerine göre, dünya hayatı cennetten daha ileri bir hayat olur. Bu dünyada bütün canlıları ruhlarıyla ve bedenleriyle birlikte yaratan ve bunların her birine layık lezzetler ihsan eden Allah, bu dünyadan çok daha mükemmel olarak yarattığı ahiret âleminde, insanlara niçin sadece ruhani lezzetleri tattırsın?

Kur'an-ı Kerim'de müminler için hazırlanmış cennet köşklarinden bahsediliyor ve altından nehirler akan bu köşklere müminlerin saadette yaşayacakları müjdeleniyor. Bedenler dirilmese, ruhlara, içinde oturmayacakları köşklere ve sularından içemeyecekleri nehirleri ne yapsınlar?

Bu hatalı düşünceye göre, bunların müjde olarak haber verilmeleri bir mana ifade eder mi?

Dipnotlar:

1) bk. [Mektubat, Yirminci Mektup, Birinci Makam.](#)

2) bk. [age.](#)